

## บทที่ 1

### บทนำ

#### หลักการและเหตุผล

ในโลกยุคโลกาภิวัตน์ที่วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นสิ่งที่จำเป็นและมีความสำคัญกับทุกคนในการดำรงชีวิต เพื่อสร้างความสะดวกสบายในการดำรงชีวิตให้เพิ่มมากขึ้น จึงทำให้ชีวิตประจำวันของทุกคนผูกพันกับความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมเมืองที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงความก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่กระทบกับการดำรงชีวิตได้ นอกจากนี้การแข่งขันในยุคปัจจุบันได้นำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เข้ามาช่วยในการแข่งขันเพื่อเป็นผู้นำในด้านต่างๆ ตามเป้าหมายที่แต่ละองค์กรกำหนดไว้ด้วย เช่น เพื่อเป็นผู้นำทางเศรษฐกิจและสังคม เป็นต้น (กลุ่มวิชาภูมิศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์, 2554 : ออนไลน์)

จากความต้องการในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของโลกยุคปัจจุบันนั้น ทำให้บุคลากรทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีความสำคัญมากต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ สังเกตได้จากที่สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ ได้ให้ความเห็นชอบในการยกระดับขีดความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมของประเทศไทย โดยต้องบรรลุเมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 ปี 2559 ไว้เมื่อวันที่ 12 สิงหาคม 2552 ซึ่งมีการกำหนดเป้าหมายไว้ 3 เรื่องคือ การเพิ่มสัดส่วนค่าใช้จ่ายในการวิจัยและการพัฒนาของทั้งประเทศต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ การเพิ่มสัดส่วนจำนวนบุคลากรด้านการวิจัยและการพัฒนาต่อประชากร และการเพิ่มสัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐ จากเป้าหมาย 3 ข้อนี้จะพบว่าได้มีการให้ความสำคัญในเรื่องบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรมบรรจุอยู่ในนโยบายแห่งชาติด้วย (สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ, 2554 : ออนไลน์)

มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เป็นอีกหนึ่งสถาบันที่ผลิตบุคลากรทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้กับประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง ได้เริ่มก่อตั้งเปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิตขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 จนกระทั่งปัจจุบัน ได้มีการเปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต 7 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ สาขาวิชาเทคโนโลยีชีวภาพ สาขาวิชาเคมี สาขาวิชาสถิติ สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ สาขาวิชาคณิตศาสตร์ และสาขาวิชาวัสดุศาสตร์ ซึ่งปัจจุบันมีจำนวนนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ถึงปีที่ 4 ประจำปีการศึกษา 2554 จำนวน 1,477 คน โดย

ปรัชญาของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้คือ มุ่งสร้างองค์ความรู้สู่ความเป็นสากลทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้วยการผลิตบัณฑิตที่ใฝ่รู้ ใฝ่งาน มีคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อเป็นรากฐานสู่การพัฒนาเกษตรไทย ซึ่งจากปรัชญานี้ทางคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ได้ให้ความสำคัญกับการผลิตบุคลากรที่มีทั้งองค์ความรู้และคุณลักษณะที่เกิดจากอุปนิสัยของบุคลากร และนอกจากนี้ทางคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ดังนั้นอุปนิสัยทั้งเจ็ดพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูง จึงมีความสำคัญต่อการที่จะบรรลุปรัชญาและกิจกรรมของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ที่กล่าวไว้ได้ (คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้, 2554 : ออนไลน์)

จากการศึกษาของ Stephen R. Covey เรื่อง 7 อุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูง ซึ่งประกอบด้วยอุปนิสัยที่ 1 บี-โปรแอคทีฟ (Be Proactive) หลักการวิสัยทัศน์ส่วนบุคคล อุปนิสัยที่ 2 การเริ่มต้นด้วยจุดหมายในใจ (Begin with the End in Mind) อุปนิสัยที่ 3 ทำสิ่งที่สำคัญก่อน (Put First Things First) อุปนิสัยที่ 4 การคิดแบบชนะ/ชนะ (Think Win/Win) อุปนิสัยที่ 5 เข้าใจผู้อื่น ก่อนจะให้ผู้อื่นเข้าใจเรา (Seek First to Understand, Then to be Understood) อุปนิสัยที่ 6 การผนึกพลังประสานความต่าง (Synergize) และอุปนิสัยที่ 7 การลับเลื่อยให้คมอยู่เสมอ (Sharpen the Saw) พบว่าอุปนิสัยทั้ง 7 ประการ เป็นหลักการพื้นฐานในการเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมไปในทางที่ถูกต้องอย่างค่อยเป็นค่อยไป จากภายในสู่ภายนอก เนื่องจากความคิดจะส่งผลให้เกิดการปฏิบัติ เมื่อปฏิบัติเป็นนิจก็จะกลายเป็นอุปนิสัยและจะกลายเป็นคุณลักษณะในที่สุด ทั้งนี้คุณลักษณะที่ดีของบุคคลนั้นจะนำมาซึ่งประโยชน์ในระยะยาว นำไปสู่ความสำเร็จและความสุขที่แท้จริงทั้งในการทำงานและการดำรงชีวิต (โควี, 2546)

ดังนั้นด้วยเหตุผลนี้จะพบว่านอกจากการเพิ่มพูนองค์ความรู้ให้กับบุคลากรแล้วยังต้องให้การปลูกฝังและพัฒนาอุปนิสัยเพื่อให้เป็นคนที่มึประสิทธิผลสูง โดยอุปนิสัยเป็นคุณลักษณะสำคัญของบุคลากรที่หน่วยงานต่างๆ ต้องการ และตรงกับปรัชญาที่ทางคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ได้กำหนดไว้อีกด้วย ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาต้องการวัดระดับ 7 อุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูงของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้เพื่อเป็นแนวทางสำหรับนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในการพัฒนาอุปนิสัย 7 ประการ เพื่อพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูงต่อไปในอนาคต ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับปรัชญาของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ และยังสามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับองค์กร หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผู้สนใจที่จะนำข้อมูลเหล่านี้ไปเป็นแนวทางในการสร้าง 7 อุปนิสัยได้เป็นอย่างดี

### วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับอุปนิสัยพัฒนาผู้ที่มีประสิทธิผลสูง 7 ประการ ตามหลักการของ Stephen R. Covey ของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบและหาความสัมพันธ์ระหว่างระดับอุปนิสัย กับ คุณลักษณะทั่วไปของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

### ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบระดับอุปนิสัยพัฒนาผู้ที่มีประสิทธิผลสูง 7 ประการ ตามหลักการของ Stephen R. Covey ของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้
2. ทำให้ทราบความแตกต่างและความสัมพันธ์ระหว่างระดับอุปนิสัยกับ คุณลักษณะทั่วไปของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้
3. เพื่อให้ผู้ที่สนใจสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาระดับอุปนิสัยทั้ง 7 ประการอันนำไปสู่การเป็นผู้ทรงประสิทธิผลสูง

### นิยามศัพท์

**อุปนิสัย** หมายถึง ผลจากการผสมผสานระหว่างความรู้ ทักษะ และความปรารถนา (โควี,2546)

**7 อุปนิสัยพัฒนาผู้ที่มีประสิทธิผลสูง** หมายถึง 7 อุปนิสัยพัฒนาผู้ที่มีประสิทธิผลสูง ตามหลักการของ Stephen R. Covey ซึ่งประกอบด้วย อุปนิสัยที่ 1 คือ บี-โปรแอคทีฟ (Be Proactive) หลักการวิสัยทัศน์ส่วนบุคคล อุปนิสัยที่ 2 คือ การเริ่มต้นด้วยจุดมุ่งหมายในใจ อุปนิสัยที่ 3 คือ ทำสิ่งที่สำคัญก่อน อุปนิสัยที่ 4 คือ การคิดแบบชนะ/ชนะ อุปนิสัยที่ 5 คือ การเข้าใจคนอื่น ก่อนให้คนอื่นเข้าใจเรา อุปนิสัยที่ 6 คือ การผนึกพลังประสานความต่าง และ อุปนิสัยที่ 7 คือ การลับเลื่อยให้คมอยู่เสมอ

**กลุ่มอุปนิสัยเพื่อชัยชนะส่วนตัว** หมายถึง กลุ่มอุปนิสัยเพื่อชนะใจตนเอง ซึ่งประกอบด้วย อุปนิสัยที่ 1 บี-โปรแอคทีฟ (Be Proactive) หลักการวิสัยทัศน์ส่วนบุคคล อุปนิสัยที่ 2 การเริ่มต้นด้วยจุดมุ่งหมายในใจ อุปนิสัยที่ 3 ทำสิ่งที่สำคัญก่อน และอุปนิสัยที่ 7 การลับเลื่อยให้คมอยู่เสมอ

**กลุ่มอุปนิสัยเพื่อชัยชนะในสังคม** หมายถึง กลุ่มอุปนิสัยเพื่อชนะใจผู้อื่น ซึ่งประกอบด้วย อุปนิสัยที่ 4 การคิดแบบชนะ/ชนะ อุปนิสัยที่ 5 การเข้าใจผู้อื่น ก่อนให้ผู้อื่นเข้าใจเรา อุปนิสัยที่ 6 การผนึกพลังประสานความต่าง และอุปนิสัยที่ 7 การลับเลื่อยให้คมอยู่เสมอ

**บัญชีอ้อมใจ** หมายถึง อุปนิสัยพื้นฐานของหลัก 7 อุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูง ซึ่งแสดงถึงอารมณ์ และความรู้สึกต่อตนเอง และผู้อื่น

**ความสมดุลในการดำเนินชีวิต** หมายถึง อุปนิสัยพื้นฐานของหลัก 7 อุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูง แสดงถึงความสมดุลในชีวิต และการทำงาน

**นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้** หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ประจำปีการศึกษา 2554 คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่  
Copyright © by Chiang Mai University  
All rights reserved